

Asia: VN/21695/2022

Lausuntopyyntö luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle työllisyyden edistämisen kuntakokeilusta annetun lain muuttamisesta

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

Esityksessä ehdotetaan, että työllisyyden edistämisen kuntakokeilusta annetussa laissa tarkoitettujen kokeilukuntien asiakkaita olisivat myös ne kunnassa asuvat henkilöt, joille on myönnetty oleskelulupa ulkomaalaislain 110 §:n nojalla eli joille annetaan ulkomaalaislain 109 §:ssä tarkoitettua tilapäistä suojelua. Uutta asiakasryhmää ei koskisi edellytys kotikuntalaissa tarkoitettua kotikunnasta. Suomeen saapuneet ukrainalaiset ovat rinnastettavissa työllisyyden edistämisen kuntakokeilusta annetun lain 4§ asiakaskohderyhmään ainoastaan sillä erotuksella, että heillä ei ole kotikuntalain mukaista kotikuntaa. Suurin osa Suomeen saapuneista ukrainalaisista on kuitenkin tiiviissä yhteydessä kuntaan, jossa he asuvat ja kunta tarjoaa heille monia muita palveluita sekä ohjausta ja neuvontaa esimerkiksi asumiseen liittyvissä asioissa. Näin ollen olisi luontevaa, että myös työllisyyspalveluita olisi mahdollista saada kunnasta. Asiakkaan edun mukaista olisi myös se, että asiakkuus olisi jo lähtökohtaisesti samassa paikassa, ettei asiakas siirtyisi ensin työ- ja elinkeinotoimiston asiakkaaksi ja sitten kotikunnan saatuaan työllisyyden kuntakokeilun asiakkaaksi.

Työllisyyden kuntakokeilun asiakasryhmään kuuluvien vieraskielisten ja maahanmuuttajien palvelut sekä kotouttamisen edistämisestä annetun lain mukaiset tehtävät ovat jo nykyisellään suurimmalta osin kokeilualueen kunnissa. Kuntakokeilujen alkaessa kuntiin siirtyi myös tätä kohderyhmää palveleva henkilöstö. Esimerkiksi Pirkanmaalla lähes kaikki maahanmuuttajia ja vieraskielisiä palvelevat ovat siirtyneet kuntakokeiluun, ja TE-toimistoon on jäänyt vain pieni resurssi lähinnä vastaamaan maahanmuuttajien työvoimakoulutuksien hallinnoinnista sekä työssä olevien maahanmuuttajien ja vieraskielisten palvelusta. Ukrainasta Suomeen saapuneita, tilapäistä suojelua saavia on siis palveltu TE-toimistossa olemassa olevin resurssein, mikä on aiheuttanut palvelun ruuhkautumista. Ylimääräistä resursointia tilapäistä suojelua saavien palveluihin ei ole saatu. Maahanmuuttaja-asiakkaiden ja vieraskielisten palvelussa on tapahtunut myös muita muutoksia vuoden 2022 aikana, kuten uuden asiakaspalvelumallin tuomat tehtävät. Lisäksi kotikuntamerkinän saaminen on kestänyt keskimäärin 16–19 viikkoa, mikä on käytännössä tarkoittanut sitä, että työllisyyden kuntakokeiluun kuuluvan asiakaskohderyhmän osalta alkupalvelu ja uuden asiakaspalvelumallin mukaiset toimet on hoidettu TE-toimistossa, koska ennen kotikuntamerkinän

saamista asiakkaita ei ole voitu siirtää kokeilukuntien asiakkaiksi. Mahdollisten lisäresurssien osalta on siis huomioitava myös TE-toimistojen toimintakyky maahanmuuttajien ja vieraskielisten palveluissa. TE-toimistojen resursseja ei tule vähentää vaan huomioida muuttunut tilanne sekä lisääntynyt työmäärä uuteen asiakaspalvelumalliin ja kotikuntamerkin saamisen viivästymiseen liittyen. Kannatamme siis ehdotettua esitystä, joka mahdollistaisi ukrainalaisten työnhakijoiden siirtämisen työllisyyden edistämisen kuntakokeilun asiakkaaksi jo ennen kotikunnan saamista.

Esityksessä ehdotetaan myös, että kuntakokeilualueen kunnalla olisi oikeus tehdä päätös siitä, täyttääkö henkilö Työkanava Oy -nimisestä osakeyhtiöstä annetun lain mukaiset edellytykset yhtiöön työllistämiseksi. Ehdotettu esitys selkiyttää nykyistä lainsäädäntöä antaen kunnille oikeuden tehdä päätös asiakkaan kelpoisuudesta työskennellä Työkanava Oy:ssä. Ehdotettu esitys on kannatettava, mutta tulee kuitenkin varmistaa, että käytännön prosessit asiakasohjauksessa ovat sujuvat ja asiakkaat ohjautuisivat kuntakokeilusta suoraan koordinoivaan TE-toimistoon tai Työkanavalle.

Mast Airi
Pirkanmaan TE-toimisto

Rantala Annina
Pirkanmaan TE-toimisto - Annina Rantala